

1830

ONS JUBELJAAR

1930

Een Eeuw geleden werd de Laterdaagsche Kerk gesticht

15 JANUARI 1930

No. 2

35e JAARGANG

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT
VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

————— OPPERICHT IN 1896 —————

Zijt mijner stem gehoorzaam, en doet dezelve, naar alles, wat Ik ulieden gebiede; zoo zult gij Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot eenen God zijn. Jeremia 11 : 4.

GROETEN

van het Eerste Presidentschap der Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Aan onze broederen en zusters en vrienden door heel de wereld heen :

Ruim honderd jaar geleden — voordat de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen gesticht werd — werd de volgende boodschap tot de wereld gericht :

„Een groot en wonderbaar werk zal spoedig onder de kinderen der menschen voortkomen.

Zie, Ik ben God, geef acht op Mijn woord, dat scherp en vol van macht is.....”

Kort hierop sprak de Heere opnieuw :

„Luistert, o gij volk Mijner Kerk, zegt de stem van Hem die omhoog woont, en Wiens oogen op alle menschen zijn; ja, voorwaar zeg Ik, luister gij volk van verre, en gij die op de eilanden der zee zijt, luistert te zamen;

Want waarlijk de stem des Heeren is tot alle menschen, en daar is niemand die ontkomen zal, en daar is geen oog dat niet zal aanschouwen, noch een oor dat niet zal hooren, noch een hart dat niet doordrongen zal worden;

En de stem van waarschuwing zal tot alle volken zijn, door den mond Mijner discipelen, die Ik in deze laatste dagen verkozen heb.

En zij zullen voortgaan en niemand zal hen tegenhouden, want Ik, de Heere, heb hun geboden."

Achttienhonderd jaren daarvoor had de grootste gebeurtenis in de geschiedenis der wereld plaats gegrepen, Christus onze Heere, de Zoon Gods, was geboren geworden te Bethlehem in Judea, nadat Zijn geboorte aangekondigd was door den engel des Heeren en hemelsche heirscharen, die het pasgeboren Kind Christus den Heere noemden, den Verlosser der wereld.

Van de Kindsheid, het verblijf in Egypte en de bediening van Jezus hebben wij maar een kort verslag. De boodschap van vrede en goedwilligheid welke Hij aan het Huis van Israël bracht, werd door Zijn eigen volk verworpen. Hij leed vervolging, en werd ten slotte gekruisigd omdat de nieuwe waarheden, welke Hij openbaarde, in strijd waren met de oude wet welke Israël sinds den tijd der bevrijding van de Egyptische ballingschap, onder hunnen leider en profeet Mozes, bestuurd had.

Hij verrees uit het graf, de Eersteling der opstanding en maakte, dat doende, de verlossing van het menschdom mogelijk van de straf des doods welke op hen was uitgesproken.

Tijdens Zijne omwandeling gaf Hij Zijn discipelen duidelijk te kennen dat Zijn aardsche Zending slechts van korten duur zijn zou, maar Hij beloofde hun dat hij later terug zou komen in Zijn heerlijkheid, vergezeld van heilige engelen, om op den troon Zijner macht te zitten en de wereld te oordeelen.

Toen Zijn discipelen Hem vroegen wanneer Zijn heerlijke verschijning zou plaats grijpen, en om een teeken vroegen waaraan zij het zouden kunnen weten, zeide Hij:

„Ziet toe, dat u niemand verleide.

Want velen zullen komen onder Mijnen naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden.

En gij zult hooren van oorlogen en geruchten van oorlogen.....

Want het eene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het eene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen zijn hongersnooden, en pestilentien, en aardbevingen in verscheidene plaatsen..... en gij zult gehaat worden van alle volken, om Mijns naams wil.....

En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zoo zal de liefde van velen verkouden.....

En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de geheele wereld gepredikt worden tot eene getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen.....

Voorwaar Ik zeg u: dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, tot dat al deze dingen zullen geschied zijn.....

Doch van dien dag en ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen, dan Mijn Vader alleen."

Met het verstrijken der huidige Kerstdagen is er een eeuw vervlogen sinds het openen der tegenwoordige Evangelie-bedeeling en het stichten der Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Wij zijn honderd jaren dicht bij de tweede komst van den Verlosser der wereld.

In ootmoed hebben Zijne discipelen de boodschap van het herstelde Evangelie aan de menschenwereld gebracht. Het is gepredikt geworden in iedere beschaafde natie en getuigenis afgelegd dat de Heere Zich opnieuw geopenbaard heeft aan Zijne kinderen, die hier op de aarde zijn, het eeuwige Priesterschap hersteld heeft en de Kerk van Christus opnieuw doen stichten.

Duizenden oprechten van harte hebben het getuigenis van deze nederige boodschappers aangenomen en zijn deelgenooten geworden van de zegeningen en vreugde welke het Evangelie brengt. Waarlijk, uit een onbeduidende en bescheiden aanvang is een wonderlijk en wonderbaarlijk werk tot stand gekomen.

Gedurende dit tijdperk heeft de stem des Heeren, door Zijnen Geest, gestadig gesproken tot de reinen-van-harte; terwijl de stem van donder en weerlicht, van aardbevingen, stormwinden, de buiten hare oevers tredende zee en het stadig oorlogsherhalen de menschenwereld waarschuwt dat de dag van de komst des Heeren nabij is.

Door de stem des Heeren, door Zijne knechten gesproken, en door teekenen en wonderen, die gestadig openbaar worden, roept Hij Zijne kinderen tot bekeering. Hij pleit met hen de zonde te verzaken en tot Zijn dienst terug te keeren, opdat zij bevrijd mogen worden van het tragische oordeel dat hun eigen booze daden op hen brengen zal.

Aan de Laterdaagsche Heiligen alom zenden wij onze groeten en zegen en ons ootmoedig gebed dat de Geest des Heeren op hen toenemen moge, dat gij kracht moogt hebben om de verzoe kingen der wereld te weerstaan. Stelt uwe huizen in orde, eert de wetten Gods en gehoorzaamt en schraagt de burgerwetten van het land waarin gij woont. Houdt uwe lampen bereid en brandend, opdat, als het geroep klinken zal: „Ziet, de bruidegom komt," zooals Hij komen zal, wij allen bereid mogen zijn, Hem te ontmoeten.

Tot de menschenwereld zeggen wij: Weest gegroet! Wij groeten u als broeders. Wij vermanen u tot Christus te komen en door

Hem volmaakt te worden. Laat ons samenwerken in een universeel voornemen om te stichten vrede op aarde en goedwilligheid en broederschap onder de menschen opdat de woorden van den engel, die de geboorte des Heeren aankondigde op de heuvelen van Judea, negentienhonderd-en-dertig jaar geleden, een voldongen feit mogen worden en vrede op aarde en goedwilligheid onder de menschen vasten voet krijgen mogen. God verhaaste den tijd wanneer de volken der wereld „hunne zwaarden tot spaden zullen slaan en hunne speizen tot sikkelen”; wanneer „het eene volk tegen het andere geen zwaard zal opheffen, en zij geen oorlog meer zullen leeren”.

Ja kom haastiglijk, Heere Jezus.

HEBER J. GRANT.
ANTHONY W. IVINS.
CHARLES W. NIBLEY.

ZENDINGSNIEUWS.

Amsterdamsche Conferentie.

De winterconferentie van het Amsterdamsche District zal den 16den Februari a.s. gehouden worden. Plaats en tijd worden in het volgende nummer der Ster aangekondigd.

Aangekomen.

Bij vergissing heeft de Ster nog geen melding gemaakt van de aankomst een onzer zendelingen, die hier reeds eenigen tijd vertoeft. Wij bedoelen Onderling Milford L. Hall, wien wij den 29sten November 1929 als medearbeider in het Nederlandsche Zendingsveld begroetten. Onderling Hall is afkomstig uit Eagar, Arizona. Hij is werkzaam in de Overmaas-gemeente te Rotterdam.

Overleden.

Michon. Te Den Haag overleed 31 December 1929 broeder Johannes Josephus Michon, geboren 2 Januari 1868. Broeder Michon was op 27 Mei 1928 gedoopt en had een voorbeeldig leven geleid. Zijn vrouw en vier kinderen overléven hem.

OP 'S HEMELS WOLKEN ZAL HIJ KOMEN.

Op 's hemels wolken zal Hij komen,
die aan dien nacht een einde maakt!
die, in Zijn heem'len opgenomen
het troostwoord uitsprak: „Wacht Mij! waakt!”
Hij komt, naar wien Gods scheps'len smachten,
wien 's werelds eeuwen tweemaal wachtten,
wien de Aard reeds eenmaal heeft gebaard!
Het Lam, wiens bloed hier heeft gevloten,
de Leeuw, uit Isaï gesproten,
de Man der smart, de God der aard!

De aloude profetieën zweven
 met deze galmen de eeuwen door:
 des aardrijks-vloek wordt opgeheven —
 maar de offerlijdenskelk gaat voor!
 Is God een mensch, dat Hij zou liegen?
 of konden de eerst'lingen bedriegen
 die Golgotha gedragen heeft?
 Voorzeggingen der Zoenverwerving!
 voorzeggingen der Rijksbeërving!
 ondeelbaar zijt ge, als God die leeft!

Ja, 't woord is uit den mond des Heeren
 naar 's werelds einden uitgegaan.
 't Zal nimmer tot Hem wederkeeren,
 tenzij voldragen en voldaan:
 „Mijn Koning, ziet! Hij zal regeeren!
 „Hem zullen alle Volken eeren,
 „Hem, allen Vorsten hulde biên,
 „Hem, allen die Zijn smaadheid droegen,
 „die om behoud'nis naar Hem vroegen,
 „die Zijne aanbidb're schoonheid zien.”

In Zijne dagen dauwt het vrede;
 in Zijne schaduw lofzingt de aard!
 't Gedierte-zelve jubelt mede,
 weer onder Edens wet geschaard.
 Een jongske zal den leeuw beheeren!
 de wolf zal met het lam verkeeren —
 en de Eng'len Gods weer met den mensch!
 Het zijn de lang verwachte dagen
 van 't aangekondigd Welbehagen,
 en aller hemelingen Wensch!

Is 't wonder, zoo de heuv'len rooken?
 de bergen wagg'len als van schrik?
 des Afgronds ingewanden koken,
 verbeidende het oogenblik,
 als, van Zijn heiligen omgeven
 die Zijn bazuin herroept in 't leven,
 de groote Koning komen zal,
 om voor der eeuwen eeuwigheden
 den kop der Hel slang plat te treden,
 bij 't hemelsche triumfgeschal?

Uit Patmos hoordet gij ze schaat'ren
 de Halleluja's voor Gods troon,
 gelijk een stemme veler waat'ren
 lofruischend den gezalfden Zoon!

„De Koninkrijken en de Machten
 „zijn voor altoos aan den Geslachten,
 „wien heel het scheps'lendom aanbidt!
 „De laatste hoogten zijn gevallen!
 „en met Zijn duizend- duizendtallen
 „neemt Hij de wereld in bezit!”

Looft Hem, gij Natiën te zamen,
 op een van God gelouterde aard!
 Looft Hem, gij Volken aller namen,
 tot Jesse's heilbanier vergaard!
 En gij! sinds twintig eeuwen zwerfers,
 eens weer beloftenisbeërfers!
 naar Davids troon! naar Davids Heer! —
 Van uit dat hart, door ons verbroken,
 van uit die zij', door ons doorstoken,
 stroomt Zijn vergeving op ons neer!

Brengt aan dien Koning op uw knieën,
 o Koningen! uw heerlijkheid!
 Zij voor Zijn voetbank, o Genieën!
 uw schatting need'rig neergeleid!
 Gij wetenschappen en gij Kunsten!
 gij krachten, machten, gaven, gunsten,
 door d' Adem Gods in ons verwekt!
 weg met den dienst der heiligschennis!
 gij hoort den Goël toe, wiens kennis
 eerlang het aardrijk overdekt!

Gij, o vooral! gij Harpenaren,
 die de aandrift voelt tot hooger lof!
 voor uwe aan God gewijde scharen
 wat ongelijkb're zingensstof!
 Laat — wàt de wentelende jaren
 van worstelingen of gevaren,
 van dreiging of verleiding baren, —
 trots Eeuwgeest en Algodendom, —
 laat met de galmen van uw snaren
 het wachtwoord van Gods Geest zich paren
 en lovende ten hemel varen:
 „Kom, Koning Jezus! kom, ja kom!”

Mr. ISAAC DA COSTA, *Vijf en twintig jaren.*

ROTTERDAMSCH E CONFERENTIE.

„Komt de Heiland terug?” was het onderwerp van de Winter-Conferentie van het Rotterdamsche District, te Rotterdam gehouden van Donderdag 9 tot Maandag 13 Januari 1930, in de zaal

Excelsior, St. Janstraat 15, met uitzondering van de Zondagavond-dienst, die in het Nutsgebouw, Oppert 81, plaats had.

De Zendingspresident, Frank I. Kooyman, Zuster Elisabeth J. Kooyman, Ouderling Reed W. Farnsworth, Secretaris der Zending, Ouderling Warren H. Perry, assistent-Redacteur van *De Ster*, en Ouderling Kenneth Allen van het Hoofdkantoor en al de reizende zendelingen waren aanwezig: Ouderlingen Ralph M. Davey, Overziener en Bert H. Opheikens, Secretaris van het O. O. V. en Zondagsschoolwerk, President P. B. J. Leeuwenburg, Ouderlingen Gerrit J. van Alfen, Brigham Nebeker, Harvey L. Deem en Charles A. Lofthouse van het Groninger District; President Adron V. King, Ouderlingen Ersel H. Beus, Sylvester M. Dalebout, Leo A. Teerlink, Alton R. Pugh, Claude W. Draayer, Edward H. Boyer, John Westra en Clair P. Fowler van het Utrechtsche District; President John Sieverts en Ouderlingen Symen Stam, Fred. M. Weenig, Warde M. Cameron, Cloyd Galbraith, Thomas F. Coppin, Warren D. Richardson, Archie L. Richardson, Blaine R. Baxter, Richard J. West en Don M. Wakefield van het Amsterdamsche District; President Don H. van Dam en Ouderlingen Gerrit A. Jongejan, Lynn N. Murdock, Nanno Venema, Marvin Ricks, Henry Hart, Milford L. Hall, Newel, J. Mortenson, Kenneth S. Hancock, William J. Koldewijn, Lynn R. Webb, Herman de Mik, Wilmer W. Tanner, Cornelius J. Dee, Hoyt W. Brewster, June Wayment, John L. Spitters, Kenneth R. Judd, George Rytting, Earl F. Shipley en Herman Bell van het Rotterdamsche District.

Donderdagavond. Een programma van de O. O. V. der Haagsche en Rotterdamsche gemeenten.

Vrijdagavond: Toespraken van de volgende zendelingen: Archie L. Richardson, Van Alfen, Teerlink, Boyer, Draayer en Stam.

Zaterdagavond: Vergadering van Ambtenaren en Ambtenaresen. Rapporten bij monde van de volgende zendelingen: Jongejan, Ricks, Judd, Mortenson, Wayment, Van Dam (namens Koldewijn), Shipley, De Mik, Davey en Opheikens. Korte toespraak van President Kooyman.

Zondagmorgen: Welkomstwoorden, Ouderling Van Dam. Groeten van het Eerste Presidentschap, President Kooyman. Toespraken van zendelingen Koldewijn, Perry, Hart en Cameron.

Zondagmiddag: De Algemeene en Plaatselijke Autoriteiten voorgesteld, Ouderling Van Dam; toespraken van zendelingen: Farnsworth, Shipley, Deem, West, Beus, De Mik, Judd, Zuster Kooyman, Murdock, Webb, Mortenson, Dee.

Zondagavond: Toespraken van Zendelingen: Leeuwenburg, Sieverts, King, Jongejan en President Kooyman.

De geest der conferentie was voortreffelijk. De Haagsche en Rotterdamsche zangkoren luisterden de bijeenkomsten met stree-lende zang en muziek op.

Maandagavond: Een gezellig avondje, aangeboden door samenwerkende Haagsche en Rotterdamsche O. O. V. krachten. Een uitstekend geslaagde onderneming.

PRIESTERSCHAPSVERGADERING.

19 Januari 1930. Onderwerp: Wat gij doet, doet dat goed.

Beschouwen kleine zielen werk als een onvermijdelijk kwaad, een levenslast, de mensch die hoog staat ziet in arbeiden geen vloek, maar zegen. Hij is dankbaar dat de groote Werker het zóó gewild heeft, dat wij onze dagen niet in ledigheid doorbrengen zouden, maar dat Hij een ieder onzer zijn levenstaak aangewezen heeft.

Daar is een taak voor ieder onzer
Zoolang wij leven hier op aard,
Zij worde, eenvoudig of verheven,
Met liefde en blijdschap steeds aanvaard!
(Adelheid Horch).

Er rust een groote verantwoordelijkheid op ons: „Een werkloos leven wordt tot zonde, 't is ballast, hoe men 't kleur'”.

Luijaards hebben Gods misnoegen. Leer en Verbonden 68 : 30.

Luijaards geene plaats in de kerk. Leer en Verbonden 75 : 29.

„Doet iets. Maakt een begin. Blaast op het seinfluitje, zet de trein in beweging. Gaat ge dat boek lezen — begin terstond. Wat ge ook doen wilt, begint er mee. Staat niet voor immer te droomen. Zet uw nachtdroomen om in dagdroomen en uw dagdroomen in feiten en gebeurtenissen.

Denkt en doet. Verricht wat. Gaat niet voor immer door met denzelfden vijand te schermutselen. Bedenkt, terwijl gij hier ziet, wie uw voornaamste vijand is, welke ondeugd van lichaam en geest, welke verkeerde gewoonte. Roept God aan om kracht. Richt uw gezicht vastberaden op een nieuw leven, waaraan ondeugd geen deel hebben zal.”

„Wat waard is gedaan te worden, is ook waard, dat het goed gedaan wordt”.

„Wie hier niet werkt is zijn plekje op aard,
„Wie hier niet werkt is het leven niet waard.”

(De Genestet).

Rust roest. En roest verslijt nog meer dan het schuren. Nietsdoen maakt traag van hoofd en slap van hand. Arbeid sterkt den geest en staalt de spieren.

Hoe kan een ieder zijn groepswork verbeteren?

Hoe kan het huisbezoekwork krachtadiger gemaakt worden?

Welke speciale arbeid is aan een ieder opgedragen? Laat zelfonderzoek uitmaken of die arbeid met hart en ziel verricht wordt of slordig en slof.

26 Januari 1930. Open.

DE STER

NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

Redactie: FRANK I. KOOYMAN - Assistent: WARREN H. PERRY

DE MACHT VAN HET VOORBEELD.

(Huisbezoekers-boodschap voor Februari.)

„Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken” (Matt. 5 : 16). Zoo sprak de Heiland tot de menigte op den berg. Zijn woorden zijn heden nog even geldig en noodig.

De macht van het voorbeeld is overal merkbaar, in alle levensgangen. Leeren door doen is het, aanmoediging door daden. Het beste voorschrift zal falen als de voorschrijver zelf geen voorbeeld zet. Zelfs het kind ziet al heel gauw hoe onbestaanbaar een ouderlijke vermaning is als onze woorden en handelingen tegen elkaar indruischen. Dan wordt haast altijd het voorbeeld gevolgd, niet het voorschrift. Zooals de beekjes en stroompjes — elk afzonderlijk zonder beteekenis — de breede rivier vormen, zoo vormen de dagelijksche onbeduidende levenshandelingen ons karakter.

Eenigen tijd geleden kwam de macht van het voorbeeld op krachtige wijze uit in de ondervinding van een zendeling, die in Engeland gewerkt had. Toen hem bij zijn terugkomst gevraagd werd of hij een welgeslaagde zending volbracht had, antwoordde hij: „Ik ben erg teleurgesteld, want ik heb zelfs niet ééne ziel gedoopt en ik gevoel dat mijn zending vruchteloos geweest is”. Hij wist niet dat zijn dagelijksche handelingen gade geslagen waren, zijn kleeding en manieren nauwkeurig waargenomen, ja zelfs zijn gelaatsuitdrukkingen met gretige oogen bespied. Toen hij reeds eenigen tijd het zendingsveld had verlaten, werd er een heele familie, die ruim een jaar lang naast hem gewoond had, gedoopt. De eenige aanleiding die hen het Evangelie had doen onderzoeken, was dat zij dag aan dag het gedrag van dezen jongeman en dat van zijn kameraad gade geslagen hadden. Ze hadden die jongelieden naar hun werk zien gaan en zien terugkeeren, soms opgewekt, soms teleurgesteld, maar toch zonder klachten: altijd zoo geduldig, dat het de aandacht trok.

„Zijt gij amber?” sprak een wijsgeer

Tot een nietig klompje stof,

Dat door zoeten geur hem trof.

„Neen”, was 't antwoord van het klompje;

„Maar ik woonde een korte poos

„In gezelschap van de roos.” (Ledeganck).

Niet alleen de zendeling — wij allen oefenen invloed uit door ons gedrag. Eens stond er op het kantoor van Ulysses S. Grant, toentertijd president van de Vereenigde Staten, een groepje van voorname mannen enkele minuten met ijdel gesnap te verdrijven — wat daar gelukkig niet vaak voorviel. Een hunner waagde het een vuile mop te tappen. Maar eerst liet hij zijn blik door het heele vertrek gaan met de opmerking: „Ik veronderstel, er zijn geen dames aanwezig”. Zoo vlug als een bliksemflits wendde president Grant zich van zijn lessenaar naar den spreker met den uitroep: „Nee! maar er is een gentleman, en tap u asjeblijft uw mop hier niet”. Hun chagrijn was groot, maar de berisping bleef nalieven.

En wij denken aan een anderen President Grant — Heber J. — onzen voorbeeldigen kerkleider, van wiens lippen zoo dikwijls het Engelsche versje gekomen is en nog komt, waarvan de volgende woorden een navolging zijn:

„Goed voorgaan doet goed volgen”, zegt
 Een spreuk beproefd en wáár gebleken;
 Maakt eerst uw eigen pad dus recht
 En dan naar and'ren uitgekeken.

Goed voorgaan doet goed volgen — en als alle Laterdaagsche heiligen een goed voorbeeld zetten, zal het „Mormonisme”, zoo genaamd, als een groote boom worden, die zijn wortels uitstrekt over de gansche aarde en de reinen van harte trekt en naar de groote stam voert: het zaligheidspad.

ZONDAGSSCHOOLWERK.

Avondmaalsvers voor Februari 1930.

Berouwvol kom ik thans tot U,
 Ik voel, Gij mint mij teêr;
 Bij 't Avondmaal, genuttigd nu,
 Denk ik aan U, o Heer.

Gezamenlijke Opzegging.

(Leer en Verbonden, Afdeeling 4, vers 2.)

„Daarom, o gij allen die u in den dienst van God begeeft, ziet dat gij Hem met geheel uw hart, macht, verstand en sterkte dient, opdat gij ten laatste dage onberispelijk voor God moogt staan.”

Onderwerpen voor de Toespraakjes van 2½ minuut.
Februari 1930.

- 2 Febr. 1. Herstelling van het Aäronische Priesterschap.
2. Herstelling van het Melchizedeksche Priesterschap.
- 9 Febr. 1. Wat is het priesterschap?
2. Wat is de priesterschap?
- 16 Febr. 1. De organisatie der Kerk (Kerkverband, samenhang).
2. De „behulpsels” (I Corinthe 12 : 28) of hulporganisaties.
- 23 Febr. 1. Wat zijn manifestaties?
2. Manifestaties in den Kirtland Tempel.

ONDERVINDING IS HET BESTE BEWIJS. 1)

Vreemde dingen hebben wij op de voorafgaande bladzijden gelezen. Dat zal een ieder toegeven, of hij gelooft wat hij gelezen heeft, of niet. En het kan zijn, dat hij gaarne zou willen weten of het allemaal wáár is of niets dan verzinsel, zooals Jules Verne's Reis naar de Maan.

Welnu, er zijn mensen die het er voor houden dat het Boek van Mormon niets met de waarheid uitstaande heeft — dat er heelemaal geen gouden platen geweest zijn, dat er geen engel aan Joseph Smith verschenen is, evenmin aan iemand anders in deze dagen, dat er geen Urim en Thummum geweest zijn waarmede het boek vertaald werd, maar dat Joseph Smith, of iemand anders, die gladder was dan Joseph Smith, het allemaal uit zijn duim gezogen en uitgegeven heeft als de geschiedenis van de voorvaders der Amerikaansche Indianen.

En ook zijn er anderen, die het er voor houden dat het Boek van Mormon wáár is, ieder woord dat men in het Nephitische Verslag lezen kan — dat er een engel Moroni bestaat, die de bergplaats van de gouden platen aan Joseph Smith geopenbaard heeft, dat deze jongeman waarlijk en inderdaad het op de platen gegraveerde vertaald heeft door de macht Gods, zooals hij dat verklaart, dat er Nephiten en Lamanieten en Jaredieten geweest zijn, zooals het boek verklaart, en dat die menschen het leven geleid hebben, dat het Verslag beschrijft.

De vraag is: Welke van deze twee geloofs-opvattingen dient als de waarheid aangenomen te worden?

En een vraag van het grootste gewicht is het tevens. Want als het Boek van Mormon geen echte geschiedenis is, maar een ver-

1) Uit „Message and Characters of the Book of Mormon”, door John Henry Evans: een Eeuwfeestuitgave.

zonnen verhaal, dan is Joseph Smith geen waar profeet maar een godsdienstig bedrieger, en wat hij zegt omtrent visioenen en openbaringen is zoo onbetrouwbaar als een band van zand. En dan van den anderen kant, als het Boek van Mormon een ware geschiedenis van een wezenlijk volk is — zooals het beweert dat het is — dan ligt er een heel degelijke grondslag onder het „Mormonisme”, en degenen die het niet gelooven en aannemen, zijn er slecht aan toe, op grond hiervan dat alleen waarheid en geen leugen ons op den langen duur helpen zal, òf in dit leven òf in het toekomstige. Want niemand kan zich voor immer voor het lapje houden, zooals dat in de straattaal heet, met te gelooven dat iets waar is, waar het inderdaad niet zoo is, of met te gelooven dat iets niet waar is, als het wel zoo is.

Welnu, is er een manier om te weten te komen of het Boek van Mormon al of niet waar is? En, zoo ja, kunnen wij het op die manier ontdekken zoodat men er zeker van zijn kan?

Er is.

Dit is één manier: ge kunt het Boek van Mormon zorgvuldig lezen — feitelijk het bestudeeren — totdat gij alle bijzonderheden zeer goed kent, niet alleen verhaal en leeringen, maar ook die dingen waarvan het zeer toevalligerwijs spreekt, terwijl de schrijver niet op zijn hoede was, zoogezegd, over de zeden en gebruiken van de menschen over wie het spreekt, de dieren die ze gebruikten, de werktuigen waarmede ze hun werk verrichtten, en dergelijke. En dan, terwijl ge dat in uw gedachten houdt, kunt ge het een en ander gaan lezen over de oude volken van Centraal- en Zuid-Amerika — de Maya's van Yucatan, bij voorbeeld, en de Tolteken van Oud-Mexico — om te zien of er ook eenige overeenkomst is tusschen de twee verslagen: het Boek van Mormon aan den eenen kant en het verslag, ons door geleerden over de ruïnen van oude steden gegeven, aan den anderen kant.

Zulk een studielijn noemt men uitwendig bewijs.

Wat men eigenlijk bedoelt met zulk een uitwendig bewijs in verband met het Boek van Mormon kan een enkel voorval ophelderen, want de ruimte voor dit hoofdstuk laat niet meer toe.

Het Nephitische Verslag, zooals wij het thans bezitten, zegt ons op meer dan eene plaats dat de menschen, waarvan het spreekt, bekend waren met het proces van ijzer en staal maken, hoewel het dat proces niet beschrijft, en dat zij daadwerkelijk metalen werktuigen maakten en gebruikten.

Welnu, dat hebben ze wel of niet gedaan.

Zij die het Boek van Mormon niet gelooven, zeggen natuurlijk van niet en ze hebben daar heele goede redenen voor, zoo vertel-

len ons die lieden, omdat er geen spoor van ijzeren of stalen gereedschap te vinden is in de ruïnen van Oud-Amerikaansche steden — die er wel zouden wezen, zoo wordt ons verzekerd, als de voorouders der roodhuiden iets van zulk gereedschap af hadden geweten. En daar hadden zij ons in hun macht, hadden ze ons „op de heup”, zooals Shakespeare het een zijner helden zeggen laat.

In zekeren zin kon men dit argument ondervangen met een tegengrond, ofschoon die negatief was; maar het was toch geen onaardig tegenbetoog, daar ook het argument zelf negatief was. Het was als volgt: ijzer en staal roesten, dat is, ze gaan tot ontbinding over totdat er niets van over blijft dan rood stof, dat de wind gemakkelijk wegblazen en verspreiden kan. Derhalve, zelfs al gebruikten de oude Amerikanen ijzeren en stalen gereedschap, dan zou er na zooveel honderden, ja duizenden jaren, toch geen spoor van overblijven. Bovendien, zoo betoogde men verder, als ze geen ijzeren of stalen beitels gebruikten, om maar één ding te noemen, hoe verklaart ge het dan dat ze in staat waren aan een solied steenblok een menschelijke gedaante te geven — waarvan overvloed van bewijs bestaat dat ze dat deden, bewijs dat een ieder met eigen oogen zien kan, afgodsbeelden en dergelijke.

En daar hadden wij hen „op de heup” — in onze macht.

Ze zaten vast ook omdat ze inkonsekwent waren. Want Egypte leverde eenzelfde moeilijkheid, precies gelijk aan die in Amerika.

In oud Egypte, zooals heel de wereld weet, werden staaltjes van beeldsnijkunst aangetroffen, die onmogelijk zonder ijzeren of stalen gereedschap hadden gedaan kunnen worden, zooals wij dat heden ten dage bezitten. En toch was er in al de oude grafkelders van dat land geen spoor van zulk gereedschap te vinden. Maar, hoewel de geleerden er niets van snaptten, twijfelde niettemin niet één hunner er aan dat de oude Egyptenaren van staal en ijzer afwisten. Toch kon het punt niet bewezen worden. En toen, na duizenden jaren, werd er enkele jaren geleden een ijzeren of stalen instrument in den grafkelder van koning Tut ontdekt. Toen was het zoo klaar als de dag.

Maar denkt ge dat degenen, die het Boek van Mormon tegen gesproken hadden langs dezelfde redeneeringslijnen, voldoende overtuigd waren om zelfs maar één toontje lager te zingen? Geen sprake van. Integendeel: Zij drongen er even sterk op aan als te voren. Zij konden klaarblijkelijk niet zien dat het argument evenmin steek hield wat Amerika betrof als wat Egypte aanging. Maar op zekeren dag, in 1926, werd er een ontdekking gemaakt in een oude Amerikaansche stad, die onzen tegenstanders voor immer het zwijgen dient op te leggen te dien aanzien.

Het gebeurde op de volgende manier. Een zeker oudheidkundige, Hyatt Verrill genaamd, was aan het werk in de ruïnen van een dezer oude steden van Centraal Amerika, toen hij een stalen beitel tegenkwam. Deze stalen beitel — maar leest het in zijn eigen woorden, als verschenen in het magazijn „World's Work” van Januari 1927.

„Nog geen jaar geleden”, zegt hij, „bespotten men mij omdat ik de veronderstelling opperde dat er een heel nieuwe en onbekende beschaving van groote oudheid bestaan had in Panama, maar nu hebben wij onloochenbare bewijzen van dat feit. Bovendien heb ik, ter diepte van vijf-en-een-halve voet onder den beganen grond, op het tempelterrein, onder gebroken aardewerk en in houtskool begraven, een stalen of verhard ijzeren werktuig gevonden. Het grootste gedeelte is bijna heelemaal weggeroest, maar het beitelvormige einde verkeert in goeden staat. Het is zoo hard dat een vijl het haast ongemoeid laat, en men er glas mee bekrassen kan, en met zoo'n stuk gereedschap zou het een eenvoudig iets wezen, zelfs den hardsten steen te bewerken.”

Dat is een eenvoudig, maar overtuigend, voorbeeld, van wat er bedoeld wordt met de waarheid van het Boek van Mormon met uitwendig bewijs te staven.

Terwijl het een boeiend en treffend iets is dit uitwendig bewijs leveren van de waarachtigheid van het Boek van Mormon, moet er toch niet te veel nadruk op gelegd worden. Tenzij ge zelf een geleerde zijt, die de feiten zelf uit de eerste hand opdiept, en niet uit de tweede hand, moet gij al uw bewijs op goed vertrouwen aannemen. Niemand ter wereld is misschien ooit tot een godsdienst bekeerd — want daarop loopt het ten slotte uit — op het zeggen van iemand anders. De waarheid is, dat een vertrouwbare overtuiging aangaande geestelijke dingen noodzakelijkerwijs zijn moet een taak van samenwerking tusschen hoofd en hart.

Hetwelk mij er toe leidt om thans te spreken van de onmiddellijke manier waarop wij te weten kunnen komen of het Nephitische Verslag al of niet is wat het beweert te zijn.

Hoe weten wij feitelijk iets, werkelijk en waarlijk weten? Wel, door persoonlijke ondervinding. Dat is de eenigste manier om tot ware kennis te geraken in deze wereld van zinsbegoochelingen en onwezenlijkheden. En een weinig nadenken zal aantoonen dat dit een feit is.

Veronderstel dat wij wenschen te weten, bij voorbeeld, of er een plaats is die Timpanogos Grot heet in de American Fork Canyon (bergweg), nabij Salt Lake City, Utah. Welnu, wij zouden er iets over kunnen lezen in de nieuwsbladen of in reclameboekjes. Of wij zouden met vrienden en familie-leden kunnen praten, die zeg-

gen dat zij de plaats bezocht en erin geweest zijn en die met groote opgewondenheid de pracht van dat natuurwonder beschrijven. Dat zou aardig goed bewijs wezen dat er zulk een grot bestaat, in het bijzonder als ons op verschillende tijdstippen hetzelfde verteld werd door meer dan één persoon, wier woord wij om geen enkele reden in twijfel behoeften te trekken.

Maar dat zou geen stellige kennis wezen voor óns, hoewel het stellige kennis wezen zou voor degenen die de plaats en hunne ondervindingen aldaar beschreven — mits, natuurlijk, zij de waarheid spraken toen zij ons ervan vertelden.

Of een ander voorbeeld, een weinig meer ter zake: veronderstel dat wij nooit verliefd waren geweest op iemand van het andere geslacht.

Wij zouden de ondervindingen kunnen lezen van hen die verliefd waren, zooals in Tennyson's „Maud” of Shakespeare's „Romeo en Juliet”, waar die teedere aandoening beschreven wordt in den hoogsten en fijngevoeligsten vorm. Of, ook wel, wij zouden de liefde vertoond kunnen zien als filmwerk of op het tooneel, in den hartstochtelijken vorm waaraan wij in onze frankvrije tijden zoo gewoon zijn. Of, nog een andere manier: wij zouden een gesprek kunnen voeren met een intiemen vriend of een intieme vriendin van ons eigen geslacht onder omstandigheden waaronder wij op gezichtspunten komen te staan, die wij anders nooit zouden kunnen benaderen. En dit is de eenigste wijze waarop sommige menschen ooit iets te weten komen van de liefde tusschen de geslachten.

Maar gelooft iemand voor een oogenblik dat dit alles kennis is in den waren zin van het woord? Zeer zeker niet. Hoogstens is het slechts tweedehandsche informatie. Het is zoowat net zoo voldoeninggevend, over het geheel genomen, als dat men leest over menschen die onzen lievelingsschotel eten, of hen ziet smullen, wanneer wij een razenden honger hebben.

De eenigste wijze waarop wij ooit werkelijk weten wat liefde is, is: verliefd op iemand wezen. Dat wil zeggen, wij moeten daadwerkelijk het liefdesgevoel ondervinden in eigen persoon, en niet bij volmacht. En die liefde, om volmaakt te zijn, moet wederliefde vinden.

Welnu, wat waar is met betrekking tot de Timpanogos Grot en liefde, is nog méér waar, indien dat mogelijk ware, met betrekking tot wat geestelijke waarheid genoemd wordt: iets dat dieper doordringt in het allerbinnenste van ons wezen dan eenige andere ge-
waarwording of aandoening.

Welzeker, wij kunnen over geestelijke ondervindingen lezen in magazijnen en boeken over het onderwerp, wij kunnen welsprekende, overtuigende redevoeringen er over hooren van het spreek-

gestoelte, en wij kunnen gesprekken voeren met menschen die be-
weren de werking van den Heiligen Geest ondervonden te hebben
in hun leven. En deze tweedehandsche informatie, deze kennis bij
volmacht, kan — zooals het dikwijls gebeurt — de plaats innemen
van het ware voorwerp in ons denken. Toch moeten wij het bij zijn
waren naam noemen: informatie, geen kennis. En dit in weerwil
van het feit dat het wellicht ons geweten in hooge mate streelt en
ons een besef geeft van geestelijke zekerheid. Want er is slechts
één manier waarop wij werkelijke kennis van de zaak in kwestie
kunnen verkrijgen, zooals in elke andere zaak op den langen duur,
en dat is door onze eigene individueele ondervinding.

Welnu, om terug te komen op de kwestie, hoe wij rechtstreeks
en voor onszelf kunnen weten of het Boek van Mormon al of
niet waar is: deze wijze van redeneeren kan ook op het Nephitische
Verslag toegepast worden.

Moroni, de laatste der Nephieten, dezelfde die aan Joseph Smith
verscheen, zegt feitelijk hetzelfde in zijn slotwoord op de platen net
voordat hij ze in den heuvel Cumorah verborg, alwaar ze ruim
veertienhonderd jaar begraven zouden liggen.

„Ziet, wanneer gij deze dingen zult ontvangen”, zoo zegt hij ons,
sprekende over wat op de gouden platen geschreven stond, „zou
ik u willen vermanen dat gij God, den eeuwigen Vader, in den
naam van Christus zoudt vragen of deze dingen niet waarachtig
zijn; en indien gij met een oprecht hart vraagt, met een oprecht
voornemen, en geloof hebt in Christus, zal hij de waarheid ervan
aan u bekend maken door de macht des Heiligen Geestes”.

Deze manier van het toetsen van geestelijke dingen, door Moroni
geopperd, heeft zekere verdiensten die de andere manier, de in-
directe weg van uitwendig bewijs, niet heeft.

In de eerste plaats eischt het geen geleerdheid, geen onderwijs
om van te spreken, geen lange voorbereidingsbaan of machinale
toerusting. Het is veel eenvoudiger. Het eischt alleen maar een op-
recht verlangen om te weten, nederigheid van harte, en geloof in
de macht van God om waarheid te openbaren: hoedanigheden die
arm of rijk kan bezitten, hoog of laag, vrije of slaaf, geleerde of on-
geleerde, overal ter wereld.

En, in de tweede plaats, is het kennis, niet loutere informatie.
Het is iets dat ondervonden moet worden, niet aangenomen op goed
vertrouwen in de woorden van anderen. Al ondervinden wij het
maar in het minst, dan zijn wij er ons zoo goed van bewust als van
iets dat wij met onze eigen oogen zien of met onze lichamelijke
ooren hooren of door aanraking gevoelen. Kortom: wij weten.
Kunnen wij die kennis al niet aan iemand anders mededeelen, niet-
temin weten wij, en niets kan ons ooit die kennis ontnemen.